

شنبه 20 اردیبهشت 1399-15-رمضان 1441-9 می 2020

ارتحال عالم ربانی آیت‌الله "محمد کوهستانی بهشهری" (1350 ش)

ارتحال عالم ربانی آیت‌الله "محمد کوهستانی بهشهری" (1350 ش)، آیت‌الله محمد کوهستانی بهشهری پس از تحصیل دروس مقدماتی در زادگاه خود، به نجف اشرف عزیمت کرد و در حلقه درس حضرات آیات: میرزای نایینی و سید ابوالحسن اصفهانی جای گرفت. ایشان پس از اخذ درجه اجتهاد به زادگاه خود، کوهستان، بازگشت و به دور از هیاهوی شهر به تدریس و ارشاد مردم پرداخت. آیت‌الله کوهستانی در همان محل کوچک، چندین مدرسه بنا کرد و به تربیت طلاب علوم دینی پرداخت که شهید سید عبدالکریم هاشمی رلمی؛ نژاد از آن جمله رلمی اند. این عالم ربانی سرانجام در 20 اردیبهشت 1350 ش برابر با 14 ربیع الاول 1391 ق بر اثر بیماری، دار فانی را وداع گفت و پس از تشییع با شکوه، در حرم مطهر امام رضا(ع) به خاک سپرده شد.

آبادی منطقه شلمچه توسط رزمندگان اسلام (1361 ش)، رزمندگان اسلام در ادامه عملیات ظفرمند بیت المقدس منطقه شلمچه را از تصرف قوای بعثی آزاد کردند. در این روز با آزادی شلمچه اراضی آزادشده بدست نیروهای پرتوان اسلام حدود 3060 کیلومتر مربع محاسبه شد و تعداد هواپیماهای سرنگون شده دشمن به بیش از 26 فروند رسید.

حجت رلمی: الاسلام دکت "سیدحاج مصطفی" نه‌سند ه محققه . معاص (1368 ش)، حجت رلمی: الاسلام والمسلمین دکت سیدجواد مصطفوی، نویسنده، محقق و استاد معاصر ایرانی، در سال 1301 ش در خانواده رلمی؛ روحانی و اهل علم در مشهد به دنیا آمد. وی پس از اتمام تحصیلات ابتدایی و متوسطه و اخذ دیپلم، وارد حوزه علمیه مشهد شد و از محضر استادانی چون ادیب نیشابوری، شیخ هاشم قزوینی، شیخ مجتبی قزوینی و سید احمد مدرس یزدی بهره گرفت. دکت مصطفوی در 29 سالگی به تهران عزیمت نمود و ضمن حضور در درس خارج آیت‌الله سید احمد خوانساری، به تدریس پرداخت. ایشان همچنین وارد دانشکده معقول و منقول دانشگاه تهران شد و پس از گذراندن دوره لیسانس و فوق لیسانس، موفق به اخذ درجه دکترا در رشته منقول گردید. این محقق بزرگوار از سال 1348 تا پایان عمر یکسره به تدریس، تالیف و تحقیق مشغول بود و در طی این سال رلمی؛ دانش آموختگان فراوانی از محضر درسش استفاده بردند. دکت سیدجواد مصطفوی، با تحصیل و مطالعه در رشته رلمی؛ های مختلف علوم دینی، تبخری خاص در این علوم یافت و آثار ارزشمندی به یادگار گذاشت که رابط نهج رلمی؛ والبلاغه با قرآن، کاشف الالفاظ نهج رلمی؛ والبلاغه و ترجمه و شرح اصول کافی در چهار جلد، از آن جمله رلمی؛ اند. این پژوهشگر و مدرس فرزانه و محقق گرانقدر که پس از پیروزی انقلاب اسلامی، ریاست دانشگاه علوم اسلامی مشهد، را برعهده داشت سرانجام در بیستم اردیبهشت 1368 در 67 سالگی جان به جان آفرین تسلیم کرد و در همان شهر به خاک سپرده شد.

سنت وقف و مصادیق بارز احسان و خیرخواهی است که انسان در نتیجه تعالیم انبیای الهی آن را از گذشته های بسیار دور تاریخ به وجود آورده و در صحنه حیات انسانی به صورت پدیده ای اجتماعی برای همه نسل ها به ودیعت نهاده است . وقف از حسنات موکد دینی و در زمره اعمال صالح باقیه است و از نظر اخلاقی ، بارزترین تجلی روحیه تعاون اجتماعی است . وقف تأسیسی اجتماعی است که از وارستگی و آزادگی و علو طبع واقف خود حکایت می کند و به عمل خیر واقف ، مهر ابدیت و جاودانگی می زند . وقف عملی است باقی و صالح ، و انفاقی است عاری از منت ، و احسانی است خالی از اذیت و به دور از تحقیر دیگران ، و صدقه ای است دائمی ، مستمر بدون ریا و واهی است بدون اضطراب از بازپرداخت آن و تعدیل ثروتی است با رضا و رغبت ، بدون اکراه و اجبار و در طلب رضایت خداوند متعال . وقف از کنز اموال و تکاثر و بروز اختلاف فاحش طبقاتی به نحو موثر جلوگیری می کند . خدمات وقف در جهان اسلام به ویژه در توسعه علم و دانش و ایجاد و احیای مراکز علمی و آموزشی به قدری واضح و روشن است که بسیاری از مورخان و محققان به نقش موقوفات در توسعه علم و دانش اشاره نموده اند . به عنوان نمونه ، نظر دانشمند و مورخ معروف ابن خلدون ذکر می شود : « نمی دانم خداوند چه عنایتی به شرق داشته ، ولی گمان می کنم رواج بازار دانش و پیوستگی رشد تعلیم در تمام زمینه های دانش و دیگر صنایع ضروری در سرزمین شرق ، به سبب فراوانی عمران و آبادانی و ترقی حضرات (تمدن و شهرنشینی) و کمک کردن به طالبان دانش از راه وظائف و مقرری هایی است که از اوقاف برای آنان معین می شود و در نتیجه با توسعه یافتن اوقاف ، موجبات رفاه طالبان علم فراهم می آید . » [مقدمه ابن خلدون 732 - 808 هـ . ق] وقف به عنوان یک منبع مستمر مالی مراکز علمی بوده است و همواره پشتیبانی ، مردمی داشته و اوامر و حکام زمان نقش زیادی در ایجاد آنها نداشته اند و اگر تاریخ موقوفات و صدقات جاریه تا کنون به صورت دقیق بررسی گردد ، معلوم خواهد شد که وقف چه تأثیرات فرهنگی و بهداشتی و تأمینی در جامعه اسلامی داشته است و چه عالمان و دانشمندان بزرگی از رهگذر استفاده از منابع موقوفه به مقام های بلند علمی نایل آمده اند و همین دانشمندان چه خدماتی در پیشرفت فرهنگ و تمدن بشری انجام داده اند . اصولاً موقوفات با عنایت به استمرار درآمد و بهره آنها ، از بهترین و بیشترین منابع مالی برای تعلیم و تعلم در جامعه اسلامی بوده است و استمرار و پایداری تعلیم در اسلام طی قرون طولانی و همچنین نظم و ترتیب فعالیت های علمی در مراکز آموزشی به این منبع مالی بستگی تام و تمام داشته

آغاز جنگ "قادسیه" میان سپاه اسلام و ایران (14 ق)، در ادامه و جنگ و هایش صدر اسلام، خلیفه و دوم، سعد بن ابی وقاص را مأمور فتح ایران کرد و از جانب یزدگرد سوم پادشاه ساسانیان، رستم پسر فرخ زاد به فرماندهی قوای ایران تعیین شد. پس از مذاکرات اولیه و پیشنهاد قبول جزیه یا اسلام آوردن، سپاه ایران جنگ را برگزید و اسلام را نپذیرفت. سرانجام جنگ بین دو طرف در ناحیه و جنگ قادسیه در عراق در گرفت و پس از چندین شبانه روز، سستی بر سپاه ایران چیره گشت و نیروهای ساسانی شکست خوردند. فتح قادسیه و رسیدن اعراب به ساحل غربی دجله مقابل ایوان مداین، سقوط پایتخت و انقراض دولت با عظمت ساسانی را قطعی نمود.

ا.تحال عالم فانه "شیخ محمد رضا مظفر" اندیشمند بگ و اصلاح و گ: مسلمان (1383 ق)، آیت الله شیخ محمدرضا مظفر در شعبان 1322 ق در نجف زاده شد. پس از فراگیری مقدمات و سطوح، در حلقه و هایش درس میرزای نایینی، آقاضیاء عراقی، سیدعلی قاضی طباطبایی و... حاضر گشت و پس از سالیانی به اجتهاد دست یافت. برنامه و هایش و فعالیت و هایش اصلاحی آیت الله مظفر، نام او را در زمره و هایش یکی از احیاگران عصر حاضر در تاریخ کهن حوزه و هایش نجف جاودان ساخت. تأسیس جمعیت متمدنی التشر، دانشکده و هایش متمدنی، مدارس متمدنی و تدوین کتاب و هایش درسی از جمله و هایش این فعالیت و هایش می و هایش باشد. هم و هایش چنین آیت و هایش مظفر، استادی متبحر و نویسنده و هایش ای توانا بود که ده و هایش اثر علمی از خود به یادگار گذاشته است. این عالم بزرگوار سرانجام پس از 62 سال زندگی پر برکت دعوت حق را لبیک گفت و در مقبره و هایش خانوادگی واقع در جاده و هایش کوفه به خاک سپرده شد.

تهلد "امریکه همسر"، مکتشف و دریانورد معروف ایتالیایی در نهم مه 1451م در شهر فلورانس ایتالیا به دنیا آمد. وی به سبب علاقه بسیار به دریانوردی از جوانی به شغل ملوانی روی آورد و به درجه ناخدایی رسید. و سپوس در سفر دوم کریستف کلمب، مکتشف بزرگ هم و هایش و هایش حضور داشت و نقاطی از امریکا را کشف کرد. عقیده کاشفان اولیه امریکا این بود که این سرزمین در ادامه شرق آسیا واقع است ولی و سپوس در سفرهای بعدی خود به این واقعیت دست یافت که سرزمین مکتشوفه جدید، ارتباطی با خاک آسیا ندارد. وی هم و هایش چنین مصب و محل ریزش آب رودخانه آمازون به اقیانوس اطلس را کشف نمود. و سپوس چهار بار به سرزمین ناشناخته و هایش ای که تا آن زمان نامی نداشت و بعدها با الهام از نام او، امریکا خوانده شد، سفر کرد. از این رو عده و هایش ای و سپوس را کاشف واقعی امریکا می و هایش دانند. وی سرانجام در 20 ژوئیه 1512م در 61 سالگی درگذشت. شرح سفرهای امریکو و سپوس توسط مولر، جغرافی دان آلمانی در 1507 منتشر شد. وی در کتابش پیشنهاد کرده بود که قاره جدید را به نام امریکو و سپوس، امریکا بنامند.

اتمام بنای ساختمان تاریخی "تاج محل" در کشته. هند (1653م) تاج محل، نام آرامگاه ارجمند بانو، ملقب به ممتاز محل، ملکه ایرانی شاه جهان، پادشاه هند است. شاه جهان که پنجمین شاه مغولی بابری هند به شمار می و هایش رفت، مدت 30 سال حکومت هند را در اختیار داشت. ارجمند بانو بعد از 20 سال زندگی به عنوان همسر پادشاه، سرانجام در 7 ژوئن 1631 درگذشت. بنای تاج محل پس از فوت همسر شاه جهان، پادشاه مغول هند در ایالت آگرای این کشور آغاز شد. نمای بیرونی تاج محل با نقش و هایش ای رنگی مزین شده است و کتیبه و هایش ای نیز به خط عربی دارد که آیات قرآنی بر آن و هایش ای نقش بسته است. در این بنا هم و هایش چنین دو ضریح یکپارچه از مرمر سفید قرار دارد که اجساد ملکه نور جهان و شاه جهان در زیر آن دفن شده است. برای احداث بنای تاج محل، شورایی از بهترین معماران تشکیل و سرانجام طرح استاد عیسی اصفهانی از معماران برجسته ایرانی انتخاب شد و او در این مکان یکی از زیباترین ساختمان و هایش ای جهان و از عالی و هایش ای ترین نمونه و هایش ای معماری اسلامی هند را بنا کرد. این بنا که ساخت آن حدود 20 سال به طول انجامید، سرانجام در 9 ماه مه 1653 خاتمه یافت. ساختمان تاج محل، امروزه محلی برای بازدید جهان گردان به شمار می و هایش آید.

است. از رهگذر موقوفات ثمرات فرهنگی و بهداشتی و حتی معیشتی بسیار زیادی در جوامع اسلامی نصیب جامعه گردیده است. مسلماً یکی از عوامل مهم رشد و شکوفایی تمدن اسلامی و نظام یافتن امر پژوهش و طلب دانش و حمایت از دانشمندان مراکز علمی: درالعلم، دارالخزانه و بیت الحکمه بوده است که به وسیله موسسات بزرگ موقوفه ای که توسط واقفان خیراندیش به وجود آمده اند، ایجاد شده تا نیاز پژوهشگران مسلمان را برآورده ساخته که بتوانند فارغ از اندیشه تأمین معاش به تحقیق و پژوهش و نگارش و ترجمه کتاب های قرون و اعصار پیش از خود پرداخته، با سفر به دورترین نقاط عالم در طلب علم به دیدار علما و فرزندان دیگر اقطار عالم نیز نایل آیند. مدارس، کتابخانه ها، دارالشفاه و حتی رصدخانه های بسیاری را در دنیای اسلام می توان برشمرد که کلیه هزینه های ساختمان و اداره آنها از منابع موقوفه تأمین شود و در حقیقت وقف پشتوانه پایان ناپذیری بوده است که در هر شرایطی توانسته بدون نیاز به کمک حکام و دولت ها این گونه مراکز علمی را پابرجا نگاه داشته و امر تعلیم و تعلم را آسان نماید. البته خدمات وقف و آثار و برکات آن، فقط در حوزه علم و دانش خلاصه نمی شود. نقش وقف در توسعه عدالت اجتماعی و نشر و ترویج شعائر اسلامی و حتی گسترش مدنیت غیر قابل انکار است. به شهادت تاریخ، آنچه شالوده بسیاری از تمدن های بشری و به ویژه تمدن های فرهنگی گردیده، مجموعه اقدامات، اصولی است که از نظر معانی و مفاهیم، تداعی

کننده وقف می باشد : ایثار ، گذشت ، انفاق و همدلی همه از اصولی هستند که در برهه ای از تاریخ ، موجبات پیروزی برخی از حکومت ها و دولت ها را در مقابل برخی از امپراطوری ها و حکومت های دیگر فراهم نموده اند ؛ همانند شکست حکومت ایران و روم در مقابل دولت و حکومت نوپای اسلام که با بهره گیری از این اصول و مفاهیم توانست در مدت کوتاهی بر دنیای زور و زر آن زمان پیروز شود . « نقل می کنند روزی که سپاه اسلام به دروازه های مکه نزدیک شد ، عده ای نزد ابوسفیان آمدند و گزارش دادند : تمام درب ها و دروازه ها را به روی محمد (ص) و سپاهش بسته ایم . ابوسفیان پاسخ داد : محمد (ص) از درها وارد نمی شود ، بلکه از دل ها وارد می شود . » این اصول و ارزش ها ، از قرن دوم هجری موجب یک تازی و طلایه داری مسلمین در علوم و فرهنگ جهانی شده ؛ به این جهت بر همه عالمان دینی ، هنرمندان ، نویسندگان ، محققان و پژوهشگران است که با تعهد و دلسوزی آگاهانه در ترویج و گسترش این مفاهیم و ارزش ها تلاش و کوشش نموده ، و مکتب اسلام و قوانین حیات بخش آن را از که از چهارده قرن گذشته با ارائه الگوها و ارزش های مبتنی بر فلسفه حیات بخش خود توانست به برتری خود تحقق بخشد به نسل جدید معرفی نمایند ؛ اسلامی که نه از طریق زور و حکومت داری و استبداد ، بلکه با ایجاد بهترین و پویاترین سیستم عدالت اجتماعی به وسیله خود مسلمانان و عدم تکیه بر بیت المال و خزانه دولت ، توانست بزرگ ترین مراکز علمی ، آموزشی ، بهداشتی ، درمانی و اجتماعی را از طریق وقف و انفاق ایجاد نموده و سایه سیاه و شوم برتری و استیلای حکومت های غیر اسلامی را بر مسلمانان در ده ها قرن کنار زده و مسلمین را آقا و سرور ساکنان ارض نماید . امروزه با توجه به رشد جمعیت ، کمیابی منابع و گسترش رقابت در کلیه عرصه های اجتماعی و بازارهای جهانی ، استفاده بهینه و کارآمد از منابع موجود وقفی و همچنین ایجاد منابع جدید با ظهور موقوفات جدید از اهمیت به سزایی برخوردار است و این امکان پذیر نیست ، مگر وقف را شناخت و به دیگران نیز معرفی نمود . بدیهی است اقدامات و تلاش های سازنده سازمان اوقاف و امور خیریه در این مهم ، موثر واقع گردیده است ؛ هر چند هنوز بخش عظیمی از کار باقی مانده و باید جامعه بیش از پیش به این نکته واقف گردد که این سنت شریف ، یعنی وقف و ایقاف که از یادگارهای ماندگار و ارزشمند پیامبر عظیم الشان اسلام است ، توانسته ضمن رفع بسیاری از نیازهای جامعه ، امکانات لازم را جهت بروز خلاقیت ها و تربیت نوابغ فراهم نماید و وسیله ای است که انسان پس از مرگ نیز می تواند در امور خیر و عام المنفعه شریک و سهیم باشد . جامعه باید بداند وقف اهرم های متعددی دارد که می تواند موجبات رفاه و آسایش و اعتلای آن را به ارمغان آورد ؛ زیرا وقف مشارکت آور است و مشارکت در امور اجتماعی به معنی قبول تعهد و مسئولیت است ؛ لذا مردم هر جامعه ناگزیر از پذیرش آن هستند ؛ این تعهد و مسئولیت می تواند در شکل کار و فعالیت معین و نامحدودی ظهور نماید که یا جنبه اخلاقی و اجتماعی دارد و یا فرم اقتصادی و حقوقی به خود گرفته باشد . آیا گسترش مشارکت های اقتصادی ، اجتماعی و فرهنگی که ضامن توسعه هر جامعه است ، جز در سایه وقف و انفاق صورت می پذیرد ؟ آیا وقف ، مانع از انباشت پول و سرمایه در جوامع نمی گردد و ضمن ایجاد خیر و صلاح آن جامعه موجبات استفاده معنوی و اوقاف حتی پس از مرگ آنان نمی شود ؟ و آیا ... ؟ آری ، اقدامات بی شماری لازم است تا جامعه و متمکنان به این وادی سوق پیدا نمایند و این امکان پذیر نیست ، مگر با آگاه نمودن آنان و این نیز محقق نمی شود ؛ مگر رسانه های جمعی به وظیفه خود در این رابطه عمل نمایند . یک اصل مهم در این زمینه آن است که زمامداران جامعه و به تبع آن حاکمان رسانه ای به درک و تشخیص مخاطبان خود عقیده داشته و احترام بگذارند . اصطلاحات : موقوفه : به مالی که وقف می شود گویند . واقف : به کسی که مال و دارایی خود را وقف می کند گویند . موقوف علیه : به شخص یا مصرفی که مال برای آن وقف شده گفته می شود . انواع وقف : وقف عام : حبس دارائی بر امور عام المنفعه . مانند : مساجد ، مدرسه ، بیمارستان و ... وقف خاص : حبس مال و دارائی بر افراد خاص . مانند : وقف بر اولاد و احفاد . انواع وقف به اعتبار نوع موقوفه : الف : وقف اموال غیر منقول مانند خانه ، زمین و باغ . ب : وقف اموال منقول قابل دوام مانند ظروف طلائی که امکان استفاده از آن به صورت زینت وجود دارد . وقف به اعتبار نیت واقف به دو بخش تقسیم می شود : الف - وقف انتفاع : اگر قصد واقف از وقف ، تحصیل درآمد مادی نباشد . مانند : احداث مسجدی در زمین ملکی خود و یا زمین موات و امثال اینها . ب - وقف منفعت : اگر قصد واقف از وقف ، تحصیل درآمد باشد تا در مصرف معلومی هزینه شود . مانند : وقف چند مغازه برای حفظ و اداره مسجد یا مدرسه یا هزینه در دارالایتام . وقف از نظر مدیریت : موقوفاتی که دارای متولی هستند ، غیر متصرفی نامیده می شوند . موقوفاتی که سازمان اوقاف تولید آنها را عهده دار است ، متصرفی نامیده می شوند . صیغه وقف : لفظی است که اراده انشائی واقف ، دایر بر وقف مال خود در قالب آن ابراز و اعلام می شود . اعم از بیان صریح لفظ مانند این که بگوید : « وقف کردم این مال را برای فلان جهت » یا مفهوم وقف بطور ضمنی بیان گردد ، مثل اینکه بگوید : « حبس دائم مال خود را برای فلان جهت ».